

Den sidste sag på dagsordenen var:

20) Første behandling af lovforslag nr. L 189: Forslag til lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven).

Af undervisningsministeren (Margrethe Vestager).

(Fremsat 2/2 2000).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Peder Sass (S):

Det frivillige folkeoplysende arbejde, som praktiseres i foreninger, klubber og oplysningsforbund, spiller en vigtig og uvurderlig rolle for danskernes trivsel, udvikling, sociale engagement og ansvarsfølelse, både for den enkelte og for samfundet. Folkeoplysningsloven giver rammerne for denne del af vort fritidssamfund, og den ønsker Socialdemokratiet fortsat at give en høj prioritet. Men den gældende folkeoplysningslov har det som så mange andre love: Der er altid nogle, der ønsker at afprøve grænser.

Kommunerne, der administrerer de væsentlige områder i loven, har ønsket nogle bedre redskaber til at sikre sig imod bl.a. kommercielt misbrug af loven, og jeg er ikke i tvivl om, at det grundige forberedende udvalgsarbejde forud for dette lovforslag har bidraget til at give denne større klarhed og reduceret mulighederne for misbrug.

Lovforslaget har et nyt krav om foreningsdannelse m.v., og det vil give gode rammer for, at en væsentlig del af befolkningen får mulighed for netop at finde de tilbud, der imødekommer interesser og behov for en personlig udvikling. I foreningerne i lokalsamfundet er medlemsskaren sammensat på tværs af de miljøer, den enkelte ellers færdes i, og på den måde opnår mange mennesker en større indsigt i andres livsvilkår. Det anser jeg for at være en væsentlig forudsætning for at udvikle respekt, tolerance og forståelse for den enkelte og for samfundet som helhed. Foreningerne er med til at sikre en bred deltagelse i udbygningen af det samlede danske demokrati, og det er væsentligt at have i bagevedet netop i en tid, hvor højredrejningen lurer overalt, både herhjemme og ude i Europa.

Socialdemokratiet anser folkeoplysningsloven for vigtig, især fordi den giver muligheder for, at børn og unge i deres opvækst oplever fællesskabet med andre, og at de udvikler medmenneskelig forståelse og lærer demokratiske spilleregler. Frivillige foreninger – og her tænker jeg f.eks. på spejderne og idrætsforeningerne – er uerstattelige, fordi alle er med af egen lyst og vilje. Her er det engagementet i aktiviteten, der udgør selve drivkraften, og i folkeoplysningsregi er det vigtigt, at der i lokalsamfund af en vis størrelse er en mangfoldighed af fritidsinitiativer og -tilbud, som ledes af frivillige.

Med hensyn til det fremsatte lovforslag vil jeg gerne fremhæve nogle ganske enkelte af ændringerne:

Kredsbegrebet afskaffes og erstattes af et krav om foreningsdannelse, og der indføres – læg mærke til det! – en frihed for aftenskoler m.v. til at anvende 10 pct. af det årlige tilskud til samfundsbetonet og helhedsorienteret oplysningsarbejde uden de bindinger, der i øvrigt gælder for den øvrige del af deres virksomhed.

Den nuværende såkaldte 5-pct.-pulje ændres til en start- og udviklingspulje. Puljen vil fremover kunne sikre, at der bliver mulighed for at give tilskud til nystartede foreninger, til amatørkulturelle aktiviteter og til folkeoplysende aktiviteter for børn og unge, der ikke traditionelt tiltrækkes af andre tilbud.

De lovbundne lokaletilskud til foreninger nedsættes, således at de i fremtiden udgør mindst 5 pct. mod tidligere 75 pct. i den gældende lovgivning. Samtidig indføres en ordning, så der fremover kun kan gives tilskud fra kommunen, hvor kommunen ikke selv kan anvise offentlige lokaler. Organisationerne har tilsluttet sig disse ændringer.

Bemærkningerne til lovforslaget beskriver endvidere en række hensyn, der skal tages med i den fremtidige administration af loven, og det er ikke uvæsentligt, netop hvad der står i bemærkningerne. Vi forventer i øvrigt også herunder, at der ikke foretages besparelser inden for det samlede område.

På baggrund af en række henvendelser, som vi har modtaget fra nogle organisationer, vil Socialdemokratiet under udvalgsarbejdet undersøge, om de foreslåede bestemmelser om bestyrelsessammensætningen nævnt i lovforslagets § 5, stk. 4, er hensigtsmæssige, eller om de bør ændres.